

Diarienummer: Fi2021/01546

Till: fi.remissvar@regeringskansliet.se

Kopia: simon.isaksson@regeringskansliet.se

Yttrande över promemoria om fortsatt behov av spelansvarsåtgärder med anledning av spridningen av sjukdomen covid-19

Kindred bedriver genom det helägda dotterbolaget Spooniker Ltd, innehavare av licenser för kommersiellt onlinespel och vadhållning enligt Spellagen (2018:1138), spelverksamhet i Sverige under en rad olika varumärken, bland dem det välkända Unibet. Kindred verkar på licensierade och långsiktigt hållbara marknader och har idag licenser i ett stort antal länder såsom Storbritannien, Frankrike, Belgien, Danmark, Italien, Australien, Irland, Rumänien och Estland. Kindred har även spellicenser i Malta, Gibraltar och i ett flertal delstater i USA.

Regeringen föreslår i en promemoria att de tillfälliga åtgärder som infördes den 2 juli 2020 ska förlängas till den 14 november 2021.

Även om förslaget, som Kindred beretts tillfälle att yttra sig över, endast gäller huruvida den tillfälliga förordningen – så som den är utformad – ska förlängas ytterligare 4,5 månader eller inte, förtydligas att Kindred vidhåller sin inställning på sätt redogjorts i tidigare yttranden till regeringen avseende den tillfälliga förordningen.

Sammanfattning

- Regeringen hänvisar till ett antagande om ökat problemspelande under pandemin för att förlänga de tillfälliga åtgärderna, men kan efter över ett års pandemi inte visa fakta som stöder antagandet.
- Regeringen redovisar inte heller några effekter av spelansvarsåtgärderna sedan de infördes vid halvårsskiftet 2020.
- Regeringen anförde vid Spellagens tillkomst att generella gränser för spelarna inte var ett effektivt sätt att tillgodose skyddsbehoven och att det i stället var bättre att spelarna själva satte gränser. Varför regeringen nu håller fast vid generella gränser för kommersiellt onlinespel framgår inte.

www.kindredgroup.com

- De fortsatta inskränkningarna genom de tillfälliga åtgärderna kan inte bedömas som proportionerliga i förhållande till det förmodade behovet av ett stärkt spelarskydd.
- Regeringens förslag på fortsatta inskränkningar för de licensierade spelbolagen tyder på att regeringen i praktiken övergett den flerpartiöverenskommelse som låg till grund för omregleringen.
- Regeringen underskattar effekterna på kanaliseringen och spelreformens mål att kanaliseringen efter tre år ska vara minst 90 procent kommer inte att uppnås. Spelreformen framstår alltmer som ytterligare ett av svensk spelpolitikens många regleringsmisslyckanden.

Bakgrund

Regeringen skriver i bakgrundskapitlet att det under våren 2020 noterades förändringar på spelmarknaden som bedömdes bero på förändringar i samhället med anledning av spridningen av covid-19. Pandemin innebar ökad risk för negativa ekonomiska och sociala konsekvenser, nedstängningen av landbaserade spel en övergång till online-baserat spel och i samband med det en ökad risk för spelproblem. Tillfälliga spelansvarsåtgärder infördes den 2 juli 2020 och förlängdes i november till den 30 juni 2021.

Kindred har i tidigare remissvar noterat att åtgärderna motiveras av ett antagande om ökat problemspelande till följd av pandemin, men att det inte gått att visa på fakta som stöder antagandet.

Att införa generella begränsningar för kommersiellt onlinespel strider också mot det som regeringen anförde vid Spellagens tillkomst, nämligen att generella gränser för spelarna inte var ett effektivt sätt att tillgodose skyddsbehoven, utan den rätta metoden var att spelarna själva satte sina gränser. Ingenting har redovisats om varför regeringen genom den tillfälliga förordningen agerar i motsatt riktning.

Fortsatt behov av spelansvarsåtgärder med anledning av spridningen av sjukdomen covid-19.

Regeringen föreslår att förordningen om tillfälliga spelansvarsåtgärder förlängs från den 1 juli 2021 till den 14 november 2021.

Kindred noterar att trots att det har gått över ett år sedan pandemin bröt ut, så har varken regeringen eller andra aktörer slagit fast att pandemin orsakat ett märkbart ökat problemspelande. Regeringen anför inte heller något som visar att spelansvarsåtgärderna, sedan de första gången infördes den 2 juli 2020, haft en mätbar effekt.

Statskontoret skriver i sin fjärde rapport om den svenska spelmarknaden (april 2021, nr 5) att pandemins effekter på spelproblem är begränsade och att spelproblem enligt Folkhälsomyndigheten inte förändrats på befolkningsnivå.

Folkhälsomyndigheten bedömer att pandemin kan ha påverkat dem som redan har spelproblem, vilka uppskattas till 0,3 procent av befolkningen. Landbaserade spel har minskat och spel online har ökat, vilket är en naturlig följd av att fysiska möten begränsats.

Att enskilda spelformer skulle innebära ökade risker stämmer dåligt eftersom allt spelande innebär risker för den som har spelproblem. Dessa risker tas bäst om hand genom individuella åtgärder inom ramen för licenssystemets omsorgsplikt. I valet mellan landbaserat kasino och kasino online har onlinespelet överlägsna metoder att hantera problemspelande eftersom individuella spelmönster kan följas och analyseras i detalj. Personer som uppvisar tecken på riskabelt spelande kontaktas och kontakterna följs upp, allt för att minimera antalet personer som riskerar att utveckla spelproblem.

Enligt Statskontoret har det inte heller konstaterats ökade ekonomiska problem till följd av spelande. De flesta förändringar är små och inte statistiskt signifikanta och det redovisas inte heller här någon tydlig effekt av de begränsningar som genomfördes vid halvårsskiftet 2020.

Kindred menar att regeringen saknar sakliga skäl för att förlänga giltigheten för den tillfälliga förordningen och att regeringens agerande snarare ger intryck av att permanent vilja försämra de licensierade bolagens villkor. De små förändringar i spelbeteende som kan noteras på individnivå tas bäst om hand genom den omsorgsplikt som gäller inom det svenska licenssystemet.

De fortsatta inskränkningarna kan inte bedömas som proportionerliga i förhållande till det förmodade behovet av ett stärkt spelarskydd.

Konsekvenser

Regeringen bedömer att förslagen inte får konsekvenser för kanaliseringen till det svenska licenssystemet och hänvisar till att kanaliseringen under 2020, trots införda begränsningar, låg still mellan 84 och 86 procent. För spelarna innebär de skärpta bonusreglerna att nya kunder inte lockas att börja spela.

Kindred noterar att regeringen ser ut att ha gett upp ambitionen att det svenska licenssystemet ska kanalisera minst 90 procent av det konkurrensutsatta spelandet. Siffrorna för kanalisering är osäkra men har sedan omregleringen 2019 varit vikande och regeringen ser tydligen inte försämrade konkurrensvillkor för de

licensierade företagen som ett problem. För kommersiellt onlinespel, det område begränsningarna riktar sig mot, kan kanaliseringen vara under 75 procent.

I Statskontorets rapport framgår att både spelbolag och spelare betraktar bonusbegränsningarna som en konkurrensnackdel för licensierade bolag och det går att förvänta sig att de olicensierade bolagen, oavsett om de vänder sig till den svenska marknaden eller inte, kommer att fortsätta marknadsföra generösa bonusvillkor på ett sätt som kan locka svenska spelare.

Ytterligare en effekt av de förlängda begränsningarna är att statens eget spelbolag, som har en stark ställning inom spel som inte berörs, allt annat lika gynnas av förordningen. Denna effekt illustrerar det som Spellicensutredningen pekade på, nämligen att en fungerande spelmarknad kräver att staten inte själv äger spelbolag.

Spelinspektionens remissvar

Det noteras att Spelinspektionen i sitt remissvar daterat den 22 april 2021 (dnr 21Si830) förordar vad som får uppfattas som en retroaktiv justering av förarbetena bakom den tillfälliga förordningen. Detta föranleds av att Förvaltningsrätten i Linköping upphävt ett beslut som Spelinspektionen har fattat med stöd av 3 § den tillfälliga förordningen. Förvaltningsrätten ansåg att Spelinspektionens tolkning går utöver vad som kan utläsas av såväl bestämmelsens utformning som dess förarbeten.

Regeringen föreslår att den tillfälliga förordningen ska förlängas till november 2021. Det ska framhållas att det aktuella förslaget alltså endast behandlar frågan om den tillfälliga förordningen – så som den är utformad – ska förlängas. Det torde därmed inte finnas något utrymme att justera förarbetena, och med detta innebörden, av den tillfälliga förordningen utan att ett sådant förslag bereds och därefter skickas på (ny) remiss.

Frågan hur den tillfälliga förordningen ska tolkas är en fråga för rättstillämpningen. Det mål som Spelinspektionen hänvisar till – och där Kindred är part – är inte slutligt avgjort. Det är opassande att Spelinspektionen inom ramen för den här aktuella remissrundan efterfrågar en komplettering av förarbetena och därmed en ändring av den tillfälliga förordningen till stöd för sin egen ståndpunkt i en pågående rättsprocess.

Det kan i sammanhanget framhållas att möjligheten för spelare att ändra sina insättningsgränser framhölls särskilt av Svenska Spel i remissvar den 5 juni 2020. Dessa synpunkter föranledde inte någon justering av bestämmelsens utformning, varför det får antas att frågan redan har behandlats av regeringen. En eventuell översyn av den tillfälliga förordningen – såsom Spelinspektionen tycks förespråka

– bör följas av ett nytt förslag som i vederbörlig ordning skickas på remiss till berörda aktörer.

Stockholm 2021-04-30

Terese Thagaard
Legal Counsel Nordics
Spooniker Ltd / Kindred Group plc
terese.thagaard@kindredgroup.com

www.kindredgroup.com

